

Museumnieuws

Boeken Rumphius

Rumphius' Kruidboek (foto: Kees Moeliker)

Ook de bibliotheek van het museum krijgt regelmatig schenkingen. Zo schonk de heer ir J. Buijze eerder dit jaar een complete, zelf geproduceerde, facsimile uitgave van het monumentale 'Herbarium Amboinense' (1741-1755) gebonden in kloeke, linnen banden. Dit werk, ook wel het Amboinsche Kruid-boek genoemd, is het levenswerk van Georg Eberhard Rumpf (1627-1702), een van origine Duitse naturalist werkzaam voor de Verenigde Oost-Indische Compagnie (VOC) op Ambon. Het beschrijft in 12 delen de flora van dit Molukse eiland in ongekend detail. Het 'Herbarium Amboinense' is een zeldzaam en kostbaar werk. De heer Buijze, kenner van leven en werk van Rumphius, maakte de facsimile uitgave zelf op basis van het Kruid-boek dat in de Koninklijke Bibliotheek aanwezig is. Ook dat moet een soort levenswerk geweest zijn.

Rousseau's natuurleven

beeldcompilatie: Marcel Warmenhoven

Vanaf 13 oktober 2007 presenteert het museum een kleine tentoonstelling getiteld 'De Natuur volgens J-J Rousseau'. Deze Zwitsers-Franse filosoof, schrijver en componist (1712-1778) werd niet door iedereen gewaardeerd. Hij voelde zich bedreigd en achtervolgd, ontvluchtte

Parijs en week uit naar Zwitserland. Daar - in de vrije natuur - ontpopte hij zich als een van de eerste wandelaars en grondlegger van onze moderne natuurervaring. Marcel Warmenhoven (1954) raakte geïnspireerd door Rousseau's natuurleven. Hij borduurde bloemen samen met 14 citaten uit 'Overpeinzingen van een eenzame wandelaar' (1782) en bundelde die tot een boek. In combinatie met een 18e-eeuwse jas waarop hij natuurtaferelen met kruissteekjes aanbracht, en een serie porseleinen poppetjes en plastic dierenfiguren toont Marcel Warmenhoven een heel eigen beeld van 'de natuur volgens J-J Rousseau'. De expositie duurt t/m 6 januari 2008.

Bijzonder gekras en gefluit

Michael Pestel (foto: Kees Moeliker)

De argeloze bezoeker van het Natuurhistorisch Museum die zondag 16 september 2007 plaats nam in de Hoboken Salon moet even gedacht hebben 'Wat gebeurt hier?'. Op de muur draaide een film met beelden van verlaten haventerreinen, een suffe buitenwijk en boomgroepen met dichte, groene kruinen. Op drie sokkels stonden drie kooitjes met kleine donkere zangvogels erin. Een ietwat gezette man blies op een wonderlijk uitzierend instrument en produceerde vreemde fluittonen, ook uit kleine fluitjes die hij in zijn neus stak. Hij bewoog zwaar door de salon en richtte zijn spel afwisselend op de vogels en het publiek. Een lange man - in vrolijke gekleurde kleding - kraste met kleurpotloden, bevestigd aan de vingers van zijn werkhandschoenen op grote vellen papier. Een videocamera hing recht boven hem en projecteerde wat hij op papier zette *live* op de muur. Het krassende geluid van zijn potloden werd versterkt en vermengde zich met het fluitconcert.

Wat er plaatsvond, is een 'performance' van Michael Pestel (USA) en Jeroen van Westen (NL). Zij onderzochten 'in afwachting van de klimaatverandering' veranderingen in

de vogelbevolking van Rijnmond en concentreerden zich daarbij op drie vogelsoorten: de veranderende merel, de uitwijkende roek, en de oprukkende halsbandparkiet. Muzikant Pestel liet zich inspireren door geluiden van de drie vogelsoorten en blies buiten in het veld een beetje mee op zijn fluit. Landschapskunstenaar Van Westen keek meer naar de leefomgeving van de vogels en zette die indrukken om in videobeelden.

De voorstelling in het Natuurhistorisch Museum Rotterdam vormde het experimentele verslag van hun bevindingen. Speciaal voor deze gelegenheid heeft het museum aan houders van tropische zangvogels gevraagd om hun vogels mee te nemen, zodat Pestel met ze kan communiceren. Twee leden van de Surinaamse vogelvereniging 'Euromast' gaven gehoor aan de oproep: ze brachten twee twa-twa's (*Oryzoborus crassirostris*) en een piculet (*Oryzoborus angolensis*) mee.

Tijdens de performance reageerde Michael Pestel met zijn blaasinstrumenten op de filmbeelden en de gekooide vogels die soms een paar zwakke trillers lieten horen. Op zijn beurt vertaalde Jeroen van Westen de filmbeelden die hij zag op papier. Soms gingen zijn handen snel over het papier, soms langzaam: hij volgde het ritme van Pestel's fluitconcert.

Uiteindelijk gaf Pestel in een half uur drie concerten, gebaseerd op de geluiden van de roek, de merel en de halsbandparkiet, en maakte Van Westen drie tekeningen. De drie Surinaamse vogeltjes - de eerste levende vogels die ooit binnen de muren van het museum waren - hielden zich opvallend stil. "They are quiet now, but tonight they will have a lot to tell to each other" zei Michael Pestel na afloop. Dat gold zeker ook voor de argeloze museumbezoeker. [KM]

Jeroen van Westen (foto: Kees Moeliker)

Agenda

t/m 25 november 2007
HET IS GEVAARLIJK IN HET NATUURHISTORISCH MUSEUM de sabeltandtijger in Rotterdam

t/m 16 maart 2008
HOE TEM JE EEN LEEUW? dieren in het circus

13 oktober 2007 t/m 6 januari 2008
DE NATUUR VOLGENS J-J ROUSSEAU assemblages van Marcel Warmenhoven

[Colofon]

Straatgras is een kwartaaluitgave van het Natuurhistorisch Museum Rotterdam waarin opgenomen mededelingen van de Vereniging Natuurmuseum Rotterdam N.M.R.
ISSN: 0923-9286

Correspondentie: Postbus 23452

3001 KL Rotterdam

Adres:

Natuurhistorisch Museum Rotterdam

Westzeedijk 345 (Museumpark)

3015 AA Rotterdam

telefoon: 010 - 436 42 22

e-mail: info@nmr.nl

homepage: www.nmr.nl

(Eind)redactie: Kees Moeliker

Ontwerp & opmaak:

Jaap van Leeuwen

Druk: Snoeck-Ducaju, Zwijndrecht

Opplage: 1000 ex.

Tekst: Kees Moeliker, Kees Plaisier,

Joop Trausel, Frans Slieker, Jet Bakels

en Jelle Reumer

Beeldmateriaal: René Bleuauas,

Marcel Warmenhoven, Hans

Wildschut, Fanny Trausel, Frans

Slieker, Daan van Eijndhoven,

Stadsarchief Amsterdam en

Kees Moeliker

Los nummer: € 2,50

www.nmr.nl